

γέλως μου μετεβλήθη εἰς αίματηρά καὶ αιώνια δάκρυα! Δὲν ἡξευρον τίποτε περὶ τῆς τύχης του, καὶ η ἀδιάφορος, οὐδὲ ἐφόρτισα ποτὲ νὰ ἐρευνήσω περὶ αὐτῆς. Μοὶ ήτον ἐν τῷ φαιδρῷ οὐρανῷ τῆς γενέτητος μου ὁ διάττων ἀστὴρ, ὃστις τέρπει πρὸς στιγμὴν τὴν ὄρασιν, χωρὶς νὰ ἐριντῶμεν ποθεν ἔρχεται καὶ ποῦ ἐσέσθη· μοὶ ήτον τὸ ἄνθος ἐφ' οὐ κάθηται ἡ κούφη κόρη τοῦ ἀέρος, καὶ ἅμα (;) τρέπει ἀλλαχοῦ τὴν ἀστατον πτῆσιν της. Τὸν ἐγνώρισα εἰς τὴν ἀπαίσιον λάμψιν τῶν ἀστραπῶν, ὅταν ἀπνούν καὶ συντετριμένον τὸν ἀνέφερον ἀπὸ τοῦ βαράθρου. Τὸν ἐγνώρισα, καὶ τὸ αἷμά μου ἐπάγη εἰς τὰς φλέβας μου, καὶ ὁ νοῦς μου ἐξέστη.

Καὶ ἐπειτα ἀνακαθίσασα, καὶ λαβοῦσα τὴν χειρά μου εἰς τὰς ψυχρὰς καὶ τρεμόσας χειράς της,

— Όταν θὰ ἐπιστρέψητε εἰς τὴν Ἑλλάδα, μοὶ εἰπεν, ὑποσχεθῆτε, ω! ὑποσχεθῆτε μοὶ ὅτι θὰ ὑπάγητε εἰς τὸν Πόρον, καὶ εἰς τὸ Βίδι, ὅπου τὸν ἐνεταφίσασαν, ἀνάψατε διὸ ἐμὲ κηρίον εἰς τὴν ἐκκλησίαν, καὶ προσευχήθητε μετὰ ζέσεως, ώς τώρα σᾶς παρακαλῶ, διὰ νὰ μὲ συγχωρήσῃ, μὴ ἀνταποδίδων μοι κακὸν ἀντὶ κακοῦ, διὰ νὰ μὴ βαρύνη ἡ αἰώνια του κατάρα ἐπ' ἐμὲ, διὰ νὰ μὴ τὸν εὔρω ὅπου ὑπάγω φοβερὸν κατήγορον, ἐπικαλούμενον κατ' ἐμοῦ, ἐκ τοῦ βάθους τῆς ἀδύσου, εἰς ἣν τὸν ὥθησεν ἡ ἀπελπισία, τοὺς αἰώνιους κεραυνοὺς τῆς θείας δικαιοσύνης. Εἰπέ τε τῷ, ὅτι ἐλαθεῖν ἐκδίκησιν ἔτις, καὶ ὃν μ' ἐμίσει, ἥθελε τῷ ἀρκέσει, ὅτι ἐτιμωρήθην ἐξ αὐτῆς μου τῆς ἀμαρτίας, ὅτι ἐπιον τὰς τελευταίας σταγόνας τῆς πικρᾶς φιάλης ἣν τὸν ἐπότισα ἐπὶ γῆς, καὶ ὅτι ἀποθνήσκω κράζουσα συγγνώμην! συγγνώμην!

Τὰς τελευταίας δὲ ταύτας λέξεις σίπουδα μεγαλοφώνως καὶ μετ' ἔξαψως, ἐπεσεν εἰς τὰς ἀγκάλας μου διόλου ἐξηντλημένη, πελιδνὴ ὥχρότης ἐγίθη εἰς τὸ πρόσωπόν της, καὶ οἱ ὄφθαλμοί της ἐκλείσθησαν. 'Ἐν ω δὲ ἐπροσπάθουν μετὰ τῆς νοσοκόμου νὰ τὴν ζωγονήσω, ἥνεῳξεν ἀπαξ τοὺς ὄφθαλμοὺς, ἥτενισε πρὸς τὸν οὐρανὸν διὰ τοῦ παραβύρου, καὶ ἐβιθύρισε τὴν λέξιν «συγγνώμη!» Επειτα δὲ, ἐμεινεν ἀκέντος, καὶ ὅταν ὁ ἰατρὸς, κληθεὶς, ἐλαθε τὴν χειρά της, εἶπεν:

— Ή δυστυχής! ἐπαυσαν τὰ βάσανά της!

Πειττὸν νὰ εἰπῶ, ὅτι ἅμα ἐπιστρέψας εἰς τὴν Ἑλλάδα, ἐπεχείρησα δευτέραν ἐκδρομὴν εἰς Πόρον, διὰ νὰ ἐκτελέσω τὴν τελευταίαν ἐντὸλὴν τῆς θενούστης.

ΑΔ. ΡΑΓΚΑΒΗΣ.

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑΤΑ.

ΑΙ ΔΥΩ ΕΡΩΜΕΝΑΙ.

(Συνέχεια ίδε φύλ. 6.)

VIII.

Ἐξ ἑδομάδες εἶχον παρέλθει καὶ ὁ Βαλεντίνος — τόσον εἶναι δύσκολον εἰς τὸν ἀνθρωπὸν νὰ γνωρίσῃ αὐτὸς ἑαυτόν! — δὲν ἡξευρε ἀκόμη ποιαν ἀπὸ τὰς δύο του ἐρωμένας ἡγάπα πλειότερον. Άν καὶ ἡ καρδία του τὸν παρέσυρε πρὸς τὴν Κυρίαν Δελωναὶ, δὲν ἀπεφάσισεν ἐν τούτοις ν' ἀπομάθῃ τὸν δρόμον τὸν φέροντα πρὸς τὸν οἶκον τῆς ἀλλης ἐρωμένης του. Όσον καὶ ἀν ἡτον ὥραια ἡ Κυρία Πάρνης καὶ εὐφυής καὶ πλήρης χαρίτων, ὅσας ἡδονὰς καὶ ἄν εὑρίσκε πλησίον της, πάλιν ὁ Βαλεντίνος δὲν ἡδύνατο ν' ἀπαρνηθῇ τὸν οἰκίσκον τῆς Κυρίας Δελωναί! Τὸ κυπάριον του ἔβλεπεν ἐναλλάξ τὴν χήραν καὶ τὴν Μαρκησίαν νὰ περιφέρωνται στηριζόμεναι εἰς τὸν βραχίονα τοῦ ἀρωγοῦ των, καὶ τὸ κελάρυσμα τοῦ καταπίπτοντος ὕδατος ἐκάλυπτε μὲ τὸν μογότονον θροῦν του ὄρκους πάντοτε ἐπαναλαμβανομένους καὶ πάντοτε προδιδομένους μετὰ τῆς αὐτῆς ζέσεως. Πρέπει λοιπὸν νὰ ὑποθέσωμεν ὅτι ἡ ἀστάθεια ἔχει καὶ αὐτὴ τὰς ἡδονάς της ώς καὶ ὁ πιστὸς ἔρως; Ἡκούετο ἀκόμη ἐνίοτε ὁ κρότος τῆς ἀμάξης ἥτις ἀπεμάκρυνεν ἀγνωστὸν τὴν Κυρίαν Πάρνης, ὅταν ἡ Κυρία Δελωναὶ ἐφαίνετο κεκαλυμμένη μὲ τὸν πέπλον της εἰς τὸ ἀκροντὸν ὅδοῦ, προβαίνουσα μὲ βῆμα δειλόν. Κρυπτόμενος δηπιθεν τοῦ παραβύρου του, ὁ Βαλεντίνος ἐμειδία διὰ τὰς συναντήσεις ἐκείνας καὶ ἐγκατέλεπτεν ἑαυτὸν ἀμερίγνως εἰς τὰ κινδυνώδη θέλγητρα τῆς ποικιλίας.

Σχεδὸν εἶναι ἀφευκτον οἱ ἔξοικειούμενοι μὲ ὅποιονδήποτε κίνδυνον νὰ εὐφεστῶνται εἰς αὐτὸν ἐπὶ τέλους. Πάντοτε κινδυνεύων νὰ ἴδῃ τὴν διπλῆν του ἐρωτικὴν μηχανορράφαιν ἀνακαλυπτομένην ἐνεκα τυχαίου τίνος περιστατικοῦ, ἥναγκασμένος νὰ παίξῃ τὸ δύσκολον πρόσωπον ἀνθρώπου ὄφελον·ος νὰ φεύδηται ἀκαταπάυτως, χωρὶς ποτὲ νὰ προδιδεται, ὁ ἀπερίσκεπτός μας ἡσθάνθη ἑαυτὸν ὑπερήφανον διὰ τὴν ἀλλοκτον ταύτην θέσιν· συνειδίας τὴν καρδίαν του πρὸς ταύτην, ἐσυνείδισεν ἀκολούθως καὶ τὴν ματαιοφροσύνην του. Οἱ φόβοι, οἵτινες τὸν ἐτάραττον κατ' ἀρχὰς, οἱ τῆς συνειδήσεως ἐλεγχοι, οἵτινες τὸν ἀνεχαίτιζον, κατέστησαν προσφιλεῖς εἰς αὐτὸν ἐδωκε δύο ὅμοια δακτυλίδια εἰς τὰς δύο του φίλας· ἐπεισε τὴν Κυρίαν Δελωναὶ νὰ

φορέση μίαν λεπτήν χρυσῆν ἄλυσον τὴν ὅποιαν εἰχεν ἐκλέξει αὐτὸς ἀντὶ τοῦ ἐκ ψευδοχρύσου περιδεράιου της· τῷ ἐφάνη δὲ ἀστεῖον νὰ κάμη τὴν μαρκησίαν νὰ φορέσῃ τὸ περιδέραιον τοῦτο, καὶ κατώρθωσε νὰ τὴν στολίσῃ μὲ αὐτὸ μίαν ἡμέραν ὅτε ὑπῆγαινεν ἡ μαρκησία εἰς χορόν· αὕτη ἡτον ἀνατιρόθτως ἡ μεγίστη ἐρωτικὴ ἀπόδειξις τὴν ὅποιαν τῷ ἔδωκε ποτὲ ἡ Κυρία Πάρυνης.

Η Κυρία Δελωναὶ, ἔξαπτομένη ὑπὸ τοῦ ἐρωτοῦ, δὲν ἦδυνατο νὰ ὑποθέσῃ τὸν Βαλεντίνον ἀστατον. Κατά τινας ἡμέρας ἡ ἀλήθεια τῇ ἐνεφανίζετο αἰφνηδίως σαφῆς καὶ ἀκαταμάχητος. Μῆρχιζον τότε αἱ σφοδραὶ πρὸς τὸν ἐραστήν της ἐπιπλήξεις, οἱ χείμαρροι τῶν δακρύων, αἱ περὶ αὐτοχειρίας ἀπειλαῖς ἄλλα μὲ μίαν λέξιν αὐτοῦ μόνον ἐξηπατᾶτο ἐκ νέου, μὲ ἐν σφίξιμον τῆς χειρὸς παρεμυθεῖτο καὶ ἐπέστρεψεν εἰς τὸν οἰκόν της εύτυχῆς καὶ ἡσυχος. Η Κυρία Πάρυνης, ἔξαπτωμένη ἀπὸ τὴν ἀλαζονείαν της, δὲν ἔζητε νὰ ἀνακαλύψῃ τίποτε, τίποτε δὲν ἐπροσπάθει νὰ πληροφορηθῇ. Ἐλεγε καθ' ἐαυτήν «Θὰ ἴναι παλαιά τις ἐρωμένη τὴν ὅποιαν δὲν ἔχει τὴν τόλμην νὰ ἐγκαταλίπῃ.» Δὲν κατεδέχετο δὲ νὰ ταπεινωθῇ ζητούσα μίαν θυσίαν. Ο ἐρως τῷ ἐφαίνετο ἀπλῆ διασκέδασις, ἡ δὲ ζηλοτυπία γελοῖον ἐλάττωμα· προσέτι δὲ ἐθεώρει τὴν καλλονήν της ὡς μαγικήν δύναμιν ἀνυπέρβλητον ἐντελῶς.

Ἄν ἐνθυμῆσθε, Κυρία μου, τὸν χαρακτῆρα τοῦ ἥρωός μας ὅπως ἐπροσπάθησα νὰ σᾶς τὸν περιγράψω εἰς τὴν πρώτην σελίδα τοῦ παρόντος διηγήματος, θὰ ἔννοήσατε, καὶ θὰ συγχωρίσετε ἵσως τὴν διαγωγήν του, καὶ τοι ἔχουσάν τι δικαίως μεμπτέον. Ο διπλοὺς ἔρως, τὸν ὅποιον συνησθάνετο ἡ ἐνόμιζεν ὅτι συνησθάνετο, ἥτο τρόπον τινὰ ἡ εἰκὼν τῆς ζωῆς του ὅλης. Ἐπιζητήσας πάντοτε τὰς ὑπερβολὰς, γεύμενος εὐχαρίστως τὰς ἀπολαύσεις τοῦ πλουσίου καὶ πένητος ἐντάυτῷ, εὔρισκε πλησίον τῶν δύο τούτων γυναικῶν τὴν ἀντίθεσιν ἡτις τῷ ἡρεσκε καὶ ἥτο πραγματικῶς πλούσιος καὶ πένης ἐντὸς τῆς αὐτῆς ἡμέρας. Άν ἀπὸ τῆς ἔκτης μέχρι τῆς ὄγδοης ὥρας, περὶ τὴν δύσιν τοῦ ἥλιου, δύο ὥραιοι ἵπποι φαιοὶ εἰσῆρχοντο μὲ βῆμα ἐλαφρῶς ταχὺ εἰς τὴν πρόσοδον τῶν Ήλυσίων (avenue des Champs Elysées), σύροντες ἡσύχως ὄπισθέν των μικρὸν ὄχημα μεταξοσκέπαστὸν ὡς κομψὸν καλλυντήριον Κυρίας, ἤδυνατό τις νὰ ἴδῃ ἐντὸς αὐτοῦ ἀνθηρὸν καὶ φιλάρεσκον πρόσωπον χρυπτόμενον ὑπὸ εὐρύχωρον πήλου καὶ μειδιῶν πρὸς νεανίαν ἀμελῶς ἔξηπλωμένον πλησίον του· οὗτος ἦσαν ὁ Βαλεντίνος

καὶ ἡ Κυρία Πάρυνης, οἵτινες ἔκαμνον τὸν περίπατον των μετὰ τὸ γεῦμα. Ἄν τὴν πρώιαν, κατὰ τὴν ἀνατολὴν τοῦ ἥλιου, διήρχετο τὶς τυχαίως πλησίον τοῦ κομψοῦ δασιδίου τῆς Ρομαινίδης, ἤδυνατο νὰ ἀπαντήσῃ ἐκεὶ ὑπὸ τὸ γλοερὸν φύλλωμα ἀγροτικοῦ καφφενείου δύο ἐρωτολήπτους, συνομιλοῦντας μυστικὰ ἡ ἀναγινώσκοντας ὁμοῦ τὸν Λαφόνταινον· οὗτος ἦσαν ὁ Βαλεντίνος καὶ ἡ Κυρία Δελωναὶ, οἵτινες, πεζοὶ, ἀπέλαμβανον τὴν πρωινὴν δρόσον. Παρευρέθητε τὴν ἐσπέραν ἐκείνην εἰς τὸν χορὸν τὸν ὅποιον ἔδιδον εἰς τὴν Λύστριακὴν πρεσβείαν; Εἰδετε ἐν τῷ μέσῳ λαμπροῦ κύκλου νέων γυναικῶν, μίαν καλλονὴν ὑπερηφανωτέραν, μᾶλλον ἐπιζητουμένην, μᾶλλον ὑπεροπτικὴν παρ' ὅλας τὰς ἄλλας; Η θελκτικωτάτη αὐτὴ κεφαλὴ, ἡ φέρουσα χρυσοῦν κεφαλόδεσμον, ὅστις ταλαντεύεται χαριέντως ὡς ρόδον σειόμενον ὑπὸ τοῦ ζεφύρου, εἶναι ἡ νέα μαρκησία, τὴν ὅποιαν τὸ πλήθος θαυμάζει, τὴν ὅποιαν ὁ θρίαμβος καλλύνει καὶ ἡτις ὅμως φαίνεται φεμβάζουσα. Ἐκεὶ πλησίον, στηριζόμενος ἐπὶ μιᾶς στήλης, ὁ Βαλεντίνος τὴν ἀτενίζει· κανεὶς δὲν ἔχει γνῶσιν τοῦ μουσικοῦ των, κανεὶς δὲν σχολιάζει τὸ βλέμμα ἐκείνο μηδὲ μαντεύει τὴν χαρὰν τοῦ ἐραστοῦ. Η λάρψις τῶν πολυελαίων, ὁ θόρυβος τῆς μουσικῆς, οἱ ψιθυρισμοὶ τοῦ πλήθους, ἡ εύωδία τῶν ἀνθέων, τὰ πάντα τὸν γοητεύουσι, τὸν εὐφραίνουσι, καὶ ἡ ἀκτινοβολοῦσα εἰκὼν τῆς ὥραίας ἐρωμένης του μεθύσκει τὰ ἐκθαμβημένα του ὅμματα. Αμφιβάλλει σχεδὸν καὶ αὐτὸς περὶ τῆς εύτυχίας του καὶ ὅτι τόσον σπάνιος θησαυρὸς ἀνήκει εἰς αὐτὸν· ἀκούει τοὺς ἄνδρας νὰ λέγουν πέρι του «ποία λάρψις! ποίον μειδίαμα! ποία γυνή!» καὶ ἐπαναλαμβάνει καθ' ἐαυτὸν τὰς λέξεις ταύτας. Η ὥρα τοῦ δείπνου φέλανει· νεαρὸς ἀξιωματικὸς ἐρυθρεῖ ἀπὸ ἥδονὴν δίδων τὴν χειρά του εἰς τὴν μαρκησίαν. Τὴν περικυκλόνου, τὴν ἀκολουθοῦν, καθεῖς θέλει νὰ πλησάσῃ αὐτὴν καὶ θηρεύει μίαν της λέξιν πεσοῦσαν ἀπὸ τὰ χείλη της. Τότε αὕτη διέρχεται πλησίον τοῦ Βαλεντίνου καὶ τῷ λέγει εἰς τὸ οὖς «Αὔριον.» Πόσην ἥδονὴν περιέχει μία τοιαύτη λέξις! Καὶ ὅμως αὔριον, μόλις ὁ ἥλιος εἴχε δύσει, ὁ ἀπερισκεπτός μας νεανίας ἀνέβανε ψηλαφητὰ μίαν σκοτεινὴν κλίμακα· φέλανει μετὰ πολλῆς δυσκολίας εἰς τὸ τρίτον πάτωμα καὶ κρούει σιγὰ μικράν τινα θύραν· ἡ θύρα ἀνοίγει καὶ οὗτος εἰσέρχεται· ἡ Κυρία Δελωναὶ, ἐμπροσθεν τῆς τραπέζης της, ειργάζετο μόνη περιμένουσα τὸν Βαλεντίνον· οὗτος καθηταὶ πλησίον της, αὕτη τὸν ἀτενίζει, λαμβάνει τὴν χειρά του καὶ τῷ λέγει ὅτι

τὸν εὐχαριστεῖ διότι τὴν ἀγαπᾶ ἀκόμη. Μία μόνον λυχνία φωτίζει ἀσθενῶς τὸν πενιχρὸν οἰκίσκον· ἀλλ᾽ ὑπὲρ αὐτὴν τὴν λυχνίαν εἶναι φιλικὸν πρόσωπον ἡσυχον καὶ εὔνοϊκόν δὲν ὑπάρχουν πλέον οὕτε μάρτυρες συνωθούμενοι, οὕτε θαύμασμάς, οὕτε θρίαμβος ἀλλ᾽ ὁ Βαλεντīνος ὅχι μόνον δὲν ποθεῖ τῷ ρα τὸν κόσμον, ἀλλὰ καὶ τὸν λησμονεῖ· ἡ γραῖα μήτηρ ἔρχεται, καίηται εἰς τὸν σκίμποδά της, καὶ πρέπει ν' ἀκούῃ ὁ Βαλεντīνος μέχρι τῆς δεκάτης ὥρας τὰς ιστορίας τοῦ ἄλλου αἰῶνος, νὰ θωπεύσῃ τὸ παρωργισμένον κυνάριον, νὰ ζωογονήσῃ τὴν ἐκπνέουσαν λυχνίαν. Εἴνιοτε δὲ πρέπει νὰ ἔχῃ τὴν ὑπομονὴν ν' ἀναγνώσῃ κανὲν νεοφανὲς μυθιστόρημα· τότε ὁ Βαλεντīνος ἀφινε τὸ βιβλίον νὰ πίπτῃ, ὥσε, ἀναζητῶν αὐτὸ, νὰ ἐπιψαύῃ τὸν μικρὸν πόδα τῆς ἐρωμένης του· ἄλλοτε πρέπει νὰ παιζῃ πικέτο, διὰ δέκα λεπτὰ, μὲ τὴν ἀγαθὴν γραῖαν καὶ νὰ προσέχῃ νὰ μὴ κερδίζῃ πολὺ. Ἐξερχόμενος ἐκεῖθεν ὁ νεανίας ἐπιστρέψει πιζός. Χθὲς ἐδείπνησε μὲ καμπανίτην οἵνον ὑποφάλλων μίαν ἀντιχορίαν· σύμερον τὸ δεῖπνόν του συνίσταται εἰς ὀλίγον γάλα καὶ φαιδρύνεται διά τινων στίχων τοὺς ὄποιούς εἰσύνθεσε διὰ τὴν φίλην του. Ἐντοσούτῳ ἡ μαρκησία εἶναι εἰς ἄκρον παρωργισμένη, διότι ὁ Βαλεντīνος δὲν ἔξεπλήρωσε τὴν πρὸς αὐτὴν ὑπόσχεσίν του· πολυτελῶς ἐνδεδυμένος ὑπηρέτης τῷ φέρει μυροβόλον γραμμάτιον πλῆρες τρυφερῶν ἐπιπλήξεων τὸ γραμμάτιον ἀποσφραγίζεται, τὸ παράθυρον ἀνοίγεται, ὁ καιρὸς εἶναι ὠραῖος, ἡ Κυρία Πάρνης μέλλει νὰ ἔλθῃ, καὶ ίδου ὁ ἀπερίσκεπτός μας νεανίας καθιστάμενος μέγας ἀριστοκράτης. Οὕτω πάντοτε διαφέρων πρὸς ἑαυτὸν, εὗρισκε τρόπον νὰ ἴναι ἀνυπόχριτος μὴ ὡν πετε εἰλικρινής, καὶ ὁ ἔραστής τῆς μαρκησίας δὲν ἦτον ὁ ἔραστής τῆς γήρας.

«Καὶ διατί νὰ ἔκλεξω; — μὲ ἔλεγεν ἡμέραν τινὰ δὲ, σύμπεριφερόμενος μετ' ἐμοῦ, ἐπροσπάθει νὰ δικαιοιογηθῇ. — Πόθεν ἡ ἀνάγκη νὰ ἀγαπᾶ τις ἀποκλειστικῶς; νέος τῆς ἡλικίας μου εἶναι ἀξιόμερπτος ἀνέρωτεύεται τὴν Κυρίαν Πάρνης; Δὲν τὴν θαυμάζουν; δὲν τὴν ζηλεύουν; δὲν διαλαλεῖ ὁ κόσμος τὸ πνεῦμά της καὶ τὰ θέληγτρά της; Καὶ αὐτὸ τὸ ψυχρὸν λογικὸν ἔξαπτεται δι' αὐτὴν. Εξ ἄλλου μέρους, ποιάν μομφὴν ἤθελε ἀπευθύνει τις εἰς ἑκεῖνον, ὅστις ἤθελε συγκινηθῆ ἐκ τῆς ἀγαθότητος, τῆς τρυφερότητος, τῆς ἀφελείας, αἱ ὄποιαι κοσμοῦσι τὴν Κυρίαν Δελωναῖ; Δὲν εἶναι ἀξία νὰ κατατάσῃ περιχαρῆ καὶ εὐδαιμόνα ὄποιονδήποτε ἀνθρώπων; Κατὰ τί λοιπὸν εἴμαι ἔνοχος ἀγαπῶν τὰς δύο ταύτας γυναικας, ἀν ἔκαστη ἔξ αὐτῶν εἰ-

ναι ἀξία ἔρωτος; Ἄν δὲ εἶναι ἀληθὲς ὅτι εἴμαι ἀρχετὰ εὐδαιμώνων ὥστε νὰ καθιστῶ κατὰ τι τὴν ζωὴν τῶν εὐάρεστον, διατί δὲν θὰ εἴχον τὸ δικαιόμα νὰ προξενήσω τὴν εὐδαιμονίαν τῆς μιᾶς εἰμὶ γενόμενος παραίτιος τῆς δυστυχίας τῆς ἄλλης; Διατί τὸ γλυκὺ μειδίαμα τὸ ὅποιον ἡ παρουσία μου φέρει ἐνίστε ἐπὶ τῶν χειλέων τῆς ὡραίας μου γήρας πρέπει νὰ ἀγορασθῇ δι' ἐνὸς δακρύου τῆς μαρκησίας; πταίουν αὐταὶ ἀνὴ τὸ τύχη μὲ ἔρδιψεν εἰς τὴν διάβασίν των, ἀν τὰς ἐπλησίασα, ἀν μὲ ἐπέτρεψαν νὰ τὰς ἀγαπῶ; Ποίαν τῶν δύο θὰ ἔξελεγον χωρὶς νὰ φανῶ ἀδικος; Κατὰ τί ἡ μία θὰ ἦτο μᾶλλον ἀξία τῆς ἄλλης νὰ προτιμηθῇ ἢ νὰ ἐγκαταλειφθῇ; Ὁταν ἡ Κυρία Δελωναῖ μὲ λέγη ὅτι ἡ ὑπαρξίς της ὅλη ἀνήκει εἰς ἐμὲ, τί θέλετε λοιπὸν νὰ ἀποκριθῶ; πρέπει νὰ τὴν ἀποκρούσω, νὰ διαλύσω τὴν πλάνην της καὶ νὰ τὰς ἀφήσω τὴν ἀπογούτευσιν καὶ τὴν θλίψιν; Ὁταν ἡ Κυρία Πάρνης ἴναι παρὰ τὸ κύμβαλόν της, καὶ ἐγὼ, καθήμενος ὅπισθεν αὐτῆς, τὴν βλέπω παραδιδομένην εἰς τὰς εὐγενεῖς ἐμπνεύσεις τῆς καρδίας της, ὅταν τὸ πνεῦμά της ὑφόνη τὸν νοῦν μου, μὲ ἐνθουσιάζῃ καὶ μὲ κάμην νὰ αἰσθάνωμαι καλλίτερα τῆς συμπαθείας τὰς ἀκροτάτας ἀπολαύσεις, πρέπει νὰ τὰς εἰπῶ ὅτι ἀπατᾶται καὶ ὅτι μία τόσον γλυκεῖα ἥδονὴ εἶναι ἔνοχος; Ηρέπει νὰ μεταβάλω εἰς μίσος ἢ περιφρόνησιν τὴν ἀνάμνησιν τῶν μαγευτικῶν αὐτῶν ὡρῶν; Οχι, φίλε μου, ἀθελον ψευθῆ λέγων πρὸς τὴν μίαν ἐκ τῶν δύο ὅτι δὲν τὴν ἀγαπῶ πλέον ἢ ὅτι δὲν τὴν ἡγάπησα ποσᾶς θὰ εἴχον μᾶλλον τὸ θάρρος νὰ τὰς στερηθῶ ἀμφοτέρας παρὰ νὰ ἔκλεξω μεταξὺ αὐτῶν.»

Βλέπετε, Κυρία, ὁ ἀπερίσκεπτός μας ἐπραττεν ὡς πράττουσιν ὅλοι οἱ ἄνδρες· μὴ δυνάμενος νὰ διορθωθῇ ἀπὸ τὴν παραφροσύνην του, ἀπεπειράτο νὰ τὴ δώσῃ τὰ φαινόμενα τῆς ὄρθης σκέψεως. Ἐπροσπάθει νὰ ταράττῃ ὅσον τὸ δυνατὸν ὀλυγώτερον τὴν ἡσυχίαν τῆς Κυρίας Δελωναῖς ἄλλ' ὁ ὑπερηφάνεια τῆς μαρκησίας ὑπέφερε πολλὰς παρενοχλήσεις ἔνεκα τῶν ἰδιοτροπιῶν του. «Η γυνὴ αὕτη πνεῦμα μόνον ἔχει καὶ ὑπερηφάνειαν ἢ μὲ ἔλεγε περὶ αὐτῆς ἐνίστε. Ἐξερχόμενος δὲ ἀπὸ τὴν αἴθουσαν τῆς Κυρίας Δελωναῖ, ἐμειδία διὰ τὴν ἀπλότητα τῆς γήρας καὶ εὗρισκεν ὅτι αὕτη εἴχε πολὺ ὀλίγην ὑπερηφάνειαν καὶ ὀλίγιστον πνεῦμα. Παρεπονεῖτο ὅτι δὲν εἴχε τὴν ἐλευθερίαν του. Πολλάκις ἀπὸ ἰδιοτροπίαν ἔλειπεν ἀπὸ ἔρωτικὴν συνέντευξιν προσδιορισθεῖσαν ὑπὸ τῆς μιᾶς ἢ τῆς ἄλλης, ἐλάμβανεν ἐν βιβλίον καὶ ἐπορεύετο νὰ γευθῇ μόνος εἰς τὴν ἔξοχήν. Ἀλλοτε κατηράτο τὴν τύχην ἥτις παρεκάλυε

συνέντευξιν παρ' αὐτοῦ ζητηθείσαν. Ἡ Κυρία Δελωναὶ ἡτον ἐκείνη τὴν ὥποιαν εἰς τὸ βάθος τῆς καρδίας του, ἐπροτίμα, ἀλλ' ἡγόνει τοῦτο καὶ αὐτὸς ὁ ἴδιος, καὶ ἡ παράδοξος αὕτη ἀθεναιότης ἦθελε διαρκέσει ἐπὶ πολὺ, ἀν περίστασίς τις, ἀσήμαντος κατὰ τὸ φαινόμενον, δὲν τὸν ἐφώτιζεν αἰφνηδίως περὶ τῶν ἀληθῶν του αἰσθημάτων.

Ήτο τότε ίούνιος μὴν καὶ αἱ ἑπέραι ἦσαν εὐαρεστότεραι εἰς τὸν κῆπον. Ἡ μαρκησία, καθήσασα ποτὲ ἐπὶ ξυλίνης ἔδρας εἶχεν εῦρη ὅτι τὸ κάθισμα ἐκεῖνο ἦτο πολὺ σκληρόν.

— Θὰ σᾶς χαρίσω ἐν προσκέφαλον, εἶπεν εἰς τὸν Βαλεντίνον.

Τὴν ἐπαύριον τὴν πρωΐαν, τῷ ὄντι, ὁ Βαλεντίνος ἐλαβε κομψὸν ἀνάκλιντρον συνωδευμένον μὲν ὡραῖον κεντητὸν προσκέφαλον.

Ἐνθυμεῖσθε ἵσως ὅτι ἡ Κυρία Δελωναὶ ἐκέντη. Πρὸ ἑνὸς μηνὸς ὁ Βαλεντίνος τὴν ἔβλεπεν ἀδιακόπως ἐργαζομένην εἰς κέντημά τι, τοῦ ὅποιου εἶχε θαυμάσει τὸ σχέδιον· τὸ σχέδιον δὲν εἶχε τι ἔκτακτον· ἦτο, νομίζω, στέμμα ἐξ ἀνθέων καθὼς ὅλα τὰ συνήθη κεντήματα, ἀλλὰ τὰ χρώματά του ἦσαν ὡραιότατα. Καὶ προσέτι, τί δύναται νὰ κατασκευάσῃ χείρ προσφιλῆς καὶ γὰρ μὴ σᾶς φαίνεται ἀριστούργημα! Ἐκατοντάκις, τὸ ἑσπέρας, πλησίον τῆς λυχνίας, ὁ νεανίας εἶχε παρακολουθήσει διὰ τῶν ὄφθαλμῶν, ἐπὶ τῆς βάσεως τοῦ κεντήματος, τοὺς εὐστρόφους δακτύλους τῆς χήρας ἐκατοντάκις, ἐν τῷ μέσῳ ζωηρὰς συνδιαλέξεως, εἶχε διακοπῇ αἰφνηδίως, μένων ἐν ἄκρᾳ σιωπῆ ἐνῷ ἐκείνη ἐπρότεχνεν εἰς τὸ κέντημα της ἐκατοντάκις εἶχε σταματήσει τὴν ἀπηνδημένην ἐκείνην χείρα καὶ ζωηρό νῆσει αὐτὴν δι' ἑνὸς φιλήματος.

Ἄφ' οὗ ὁ Βαλεντίνος διέταξε νὰ θέσωσι τὸ ἀνάκλιντρον τῆς μαρκησίας εἰς τὸν κῆπον, κατέβη καὶ ἐπειθώρησε τὸ δῶρόν του παρατηρήσας προσεκτικῶς τὸ προσκέφαλον, ἐνόμισεν ὅτι ἀναγνωρίζει αὐτό· τὸ ἔλαθεν εἰς χεῖρας, τὸ περιέστρεψε, τὸ ἔθεσε πάλιν εἰς τὸν τόπον του καὶ ἐσύλλογίζετο που τὸ εἶχεν ἰδεῖ. «Μωρὸς ὅπου εἴμαι, εἶπε πρὸς ἑαυτὸν, ὅλα τὰ προσκέφαλα ὄμοιάζουν, καὶ τοῦτο δὲν ἔχει τίποτε ἔκτακτον.» Ἀλλὰ μία μικρὰ κηλίς ἐπὶ τῆς λευκῆς βάσεως ἐφείλκυσεν αἰφνηδίως τοὺς ὄφθαλμούς του· δὲν ἦτο πλέον δυνατὸν ν' ἀμφιβάλλῃ, διότι εἶχε κάμει ὁ ἴδιος τὴν κηλίδα ταύτην ρίψας κατὰ λάθος μίαν σταγόνα μελάνης ἐπὶ τοῦ ἐργοχείρου τῆς Κυρίας Δελωναὶ ἐσπέραν τιὰ καθ' ἣν ἔγραψε πλησίον της.

Ἡ ἀνακάλυψις αὕτη τῷ ἐπροξένησεν, ὡς ἐγνοεῖτε, μεγίστην ἐκπληξίν. «Πῶς εἶναι δυνατὸν, εἶπε καθ' ἑαυτὸν, ἡ μαρκησία νὰ μὲ στείλῃ προσκέφαλον κατασκευασθὲν ὑπὸ τῆς Κυρίας Δελωναί;» Παρετήρησε πάλιν· τὰ αὐτὰ ἄνθη, τὰ αὐτὰ χρώματα· ἀναγνωρίζει τὴν ζωηρότητα, τὴν διευθέτησιν των· τὰ ψαύει διὰ νὰ βεβαιωθῇ ὅτι δὲν ἀποπλανᾶται ἀπὸ ὅπτικὴν ἀπάτην· ἐπειτα βιδίζεται εἰς ἀμηχανίαν, ἀγνοῶν πῶς νὰ ἔξηγήσῃ ὅτι, βλέπει.

Περιττὸν νὰ εἴπω ὅτι πλεῖσται εἰκασίαι, ἀπιθανώτεραι ἡ μία τῆς ἄλλης, παρουσιάσθησαν εἰς τὸν νοῦν του. Πότε ὑπέθετεν ὅτι κατὰ τύχην συννητήθησαν ἡ χήρα καὶ ἡ μαρκησία, ὅτι συνεννοήθησαν μεταξύ των καὶ τοῦ ἔστειλαν τὸ προσκέφαλον τοῦτο διὰ νὰ τὸν πληροφορήσουν ὅτι ὁ δόλος του εἶχε φανερωθῆν· πότε ὅτι ἡ Κυρία Δελωναὶ κρυφίως εἶχεν ἀκούσει τὴν κατὰ τὴν προτεραίαν συνομιλίαν του ἐν τῷ κήπῳ, καὶ ὅτι ἡθέλησε, διὰ γὰρ τὸν καταισχύνην, νὰ ἐκπληρώσῃ αὐτὴν τὴν ὑπόσχεσιν τῆς Κυρίας Πάρνης. Κατὰ πάντα τρόπον, ἔβλεπεν ἑαυτὸν ἀνακαλυψθέντα, ἐγκαταλειπόμενον ἀπὸ τὰς δύο του ἐφωμένας, ἡ τούλαχιστον ἀπὸ τὴν μίαν ἐξ αὐτῶν. Άφου ἐπὶ μίαν ὕραν ἐφρέμβασεν, ἀπεφάσισε νὰ ἔξελθῃ τῆς ἀθεναιότητος. Ἄπηγεν εἰς τῆς Κυρίας Δελωναὶ ἦτις τὸν ἐδέχθη κατὰ τὸ σύνηθες καὶ τῆς ὅποιας τὸ πρόσωπον δὲν ἔξεφραζεν εἰμὴν ὀλίγην ἐκπληξίν διότι τὸν ἔβλεπεν ἐρχόμενον λίαν πρωτ. Καθησυχάσας κατ' ἄρχας ἔνεκα τῆς τοιαύτης ὑποδοχῆς, ὡμίλησε χρόνον τιγὰ περὶ ἀδιαφόρων πραγμάτων ἐπειτα, ὡμούμενος ὑπὸ τῆς ἀνησυχίας, ἡράτησε τὴν χήραν, ἀν εἶχε τελειώσει τὸ κέντημα τῆς.

— Μάλιστα, ἀπεκρίθη αὐτῇ. — Καὶ που τὸ ἔχετε; ἡρώτησεν ἐκείνος. Εἰς τὴν ἐρώτησιν ταύτην ἡ Κυρία Δελωναὶ ἐταράχθη καὶ ἡρυθρίασεν. — Τὸ ἔστειλα τὰ εἰς τὸν ἐμπόρον, εἶπε μὲ ἀρκετὴν ταχύτητα.

Ἀν ὁ Βαλεντίνος εἶχεν ἐκπλαγὴν ἀναγνωρίσας τὸ προσκέφαλον, ἐξεπλάγη ἔτι μᾶλλον ὥδων τὴν χήραν νὰ ταράττεται ὅταν τῇ ὡμίλησε περὶ αὐτοῦ. Μὴ τολμῶν ἐν τούτοις νὰ κάμη νέας ἐρωτήσεις, ἀπὸ φύσεως μὴν προδεῦθη, ἐξῆλθεν ἀμέσως καὶ ἐπορεύθη εἰς τῆς μαρκησίας. Ἀλλ' ἡ ἐπίσκεψις αὕτη ἔτι ὀλιγώτερον τὸν ἐφώτισεν· ὅταν ἔγινε λόγος περὶ τοῦ ἀνακλίντρου, ἡ Κυρία Πάρνης, ἀντὶ πάσης ἀπαντήσεως, ἔκαψεν ἐλαφρὸν νεῦμα μὲ τὴν κεφαλὴν μειδιῶσα, ὡς διὰ νὰ εἰπῇ: «Χαίρω πολὺ ὅτι σᾶς ἤρεσε.»

Οἱ ἀπερίσκεπτοι νεανίας μας, ἀπανηλθε λοιπὸν εἰς τὴν οἰκίαν του, ὀλιγώτερον ἀνήσυχος βέβαια παρ' ὅτι εἶχεν ἔξελθει, ἀλλὰ νομίζων σχεδὸν ὅτι

ώνειρος. Ποιὸν μυστήριον ἡ ποίαν ἴδιοτροπίαν τῆς τύχης ἔκρυψεν ἡ παράδοξος αὐτὴ ἀπόστολὴ; «Ἡ μία κάμνει ἐν προσκέφαλον καὶ ἡ ἄλλη μὲ τὸ δίδει· ἐκείνη ἔργαζεται ἐπὶ ἕνα μῆνα, καὶ ἐνῷ τὸ ἔργοχειρόν της ἐτελείωσεν, ἡ ἄλλη εἶναι κάτοχος αὐτοῦ.» Βεβαίως τὸ μυστήριον τοῦτο ἥρκει νὰ βασανίσῃ τὸν νοῦν του ἀνθρώπου· δίεν ὁ νεανίας ἐζήτει διαφοροτρόπιας τὴν κλεῖδα του θορυβοῦντος αὐτὸν αἰνίγματος.

Παρατηρῶν τὸ προσκεφάλιον, εὗρε τὴν διεύθυνσιν τοῦ πωλήσαντος αὐτὸν ἐμπόρου. Ἐδραμεν ἀμέσως εἰς ἀναζήτησιν του, καὶ ἥρωτησεν ἀν τὴν πρωΐαν εἴχε πωλήσει εἰς Κυρίαν τινὰ κεντητὸν προσκέφαλον, τὸ ὅποιον περιέγραψεν εἰς τρόπον ὥστε ὁ ἐμπόρος τὸ ἀνεγνώρισεν. Ἀλλ' ὅταν ἀκολούθως ἥρωτησε τίς εἴχε κατασκευάσει τὸ προσκέφαλον καὶ πόθεν προήρχετο, ἔλαβεν ἀπαντήσεις περιώρισμένας, καθότι δὲν ἔγνωριζεν ὁ ἐμπόρος τὴν ἔργατιν.

Ο Βαλεντίνος ταχέως ἐμάντευσεν ἐκ τῶν ἀπαντήσεων τοῦ ἐμπόρου, τὸν ὅποιον ἐξέταξε, μυστήριον, τὸ ὅποιον δὲν ὑπώπτευε καὶ τὸ ὅποιον πολλοὶ ἄλλοι ἀγνοοῦσιν, ὅτι ὑπάρχει ἐν Παρισίοις μέγας ἀριθμὸς γυναικῶν καὶ νεανίδων ἀπόρων, αἵτινες, καὶ τοι ἔχουσαι εἰς τὸν κόσμον τάξιν καλὴν καὶ ἐνιότε διακεκριμένην, ἔργαζονται κρυφίως διὰ νὰ ζῶσιν. Οἱ ἐμπόροι μεταχειρίζονται οὕτω, μὲ μικρὰν ἀντι-ἀντιμοισθίαν, ἔργατιδας πολλαὶ οἰκογένειαι, ζῶσαι σίκονομικῶς καὶ δίδουσαι ἐν τούτοις συναναστροφὰς τὸ ἑσπέρας, διατηροῦνται ἀπὸ τὰς κόρας τοῦ οἰκουμένης ἀδιακόπως κρατοῦσι τὴν βελόνην, πλὴν δὲν εἶναι τόσον πλούσιαι ὥστε νὰ φοροῦν ὅσα κατασκευάζουν· ἐκείνη, θυγάτηρ εὐγενῶν προγόνων, ὑπερφυνός διὰ τοὺς τίτλους καὶ τὴν καταγωγὴν της, κεντάριανδύλιον· αὐτῇ, τὴν ὅποιαν θαυμάζομεν εἰς τοὺς χρονούς, ἡ τόσον εὐθυμος καὶ τόσον φιλάρετος, κατασκευάζει τεχνητὰ ἀνθη καὶ πληρούει διὰ τῆς ἔργασίας της τὸν ἄρτον τῆς μητρός της· μία ἄλλη, ὀλίγον πλουσιωτέρα, ζητεῖ νὰ κερδίσῃ περίσσευμά τι διὰ τὴν ἐνδυμασίαν της· οἱ ἔτοιμοι πῖλοι καὶ διάφορα κεντήματα, τὰ ὅποια βλέπομεν ἐκτείνειμεν εἰς τὸ ἔργαστήριον, καὶ τῶν ὅποιων οἱ διαβάται ζητοῦν τὸ τίμημα πρὸς διασκέδασιν, εἶναι ἔργα κρύψια, ἐνιότε εὔσεβη, χειρὸς ἀγνώστου. Ολίγοι ἀνδρες ἦθελον συγκατατεθῆ νὰ κάμουν τοιαῦτα ἔργα καὶ μείνη ἀποροὶ ἀπὸ ὑπερφάνειαν εἰς παρομοίαν περίσσειν. ἐνιότε νέα τις γυνὴ συναντᾶ φίλην τῆς παιδικῆς ἡλικίας της, ἀπορον καὶ ἔχουσαν ἀνάγκην ὀλίγων χρημάτων· μὴ δυναμένη νὰ τῇ δανείσῃ ἡ ἴδια, τῇ

λέγει τὴν μέθοδόν της, τὴν ἐνθαρρύνει, τῆς ἀναφέρει παραδείγματα, τὴν ὁδηγεῖ εἰς τινὰ ἐμπορού, τῆς προμηθεύει μικρὰν πελατείαν· μετὰ τρεῖς μῆνας ἡ φίλη της εἰρίσκεται εἰς ἄνετον κατάστασιν καὶ προσφέρει εἰς ἄλλην τὴν αὐτὴν ὑπηρεσίαν. Τὰ τοιαῦτα παραδείγματα συμβάνουν καθ' ἑκάστην; κανεὶς δὲν τὸ γνωρίζει καὶ τοῦτο ὡφελεῖ· καθότι οἱ φιλάροι, οἵτινες ἐντρέπονται νὰ ἔργαζωνται, θὰ κατώθουν νὰ ἀτιμάσσων ὅτι ὑπάρχει ἐντιμότερον ἐν τῷ κόσμῳ.

— Πόσος καιρὸς χρειάζεται περίπου, ἥρωτησεν ὁ Βαλεντίνος, διὰ νὰ κατασκευάσῃ τις προσκέφαλον καθὼς αὐτὸ περὶ τοῦ ὅποιου σᾶς ὄμιλω, καὶ τί κερδίζει ἡ ἔργατις;

— Κύριε, ἀπεκρίθη ὁ ἐμπόρος, διὰ νὰ κατασκευασθῇ προσκέφαλον ὡς αὐτὸ, χρειάζονται δύο μῆνες ἡ ἐξ ἔδομαδες περίπου· ἡ ἔργατις πληρώνει τὸ ἔριον της, ἐπομένως ὀλυροστεύει τὸ κέρδος της· τὸ καλὸν ἔριον πληρώνεται δέκα φράγκα τὴν λίτραν· τὸ ἔρυθρον δεκαπέντε φράγκα. Διὰ τὸ προσκέφαλον τοῦτο χρειάζεται μία λίτρα καὶ ἡμίσεια ἔριον τὸ πολὺ, καὶ θὰ πληρωθῇ τεσσαράκοντα ἡ πεντήκοντα φράγκα εἰς τὴν ἐπιδεξίαν ἔργατιδα.

(Ἐπειτα τὸ τέλος.)

ALFRED DE MUSSET.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΑ.

ΖΩΪΚΟΣ ΜΑΓΝΗΤΙΣΜΟΣ.

(Συνέχεια καὶ τέλος. "Ιδε φυλλάδ. 6.)

Μετὰ πολλὰς ἀποτυχίας καὶ πέντε μηνῶν ἐρεύνας ἐπὶ ματαίῳ γενομένας, ἡ μικτὴ ἐπιτροπεία, ἥτις συνέκειτο ἐκ τινῶν μελῶν τῆς ἐν Παρισίοις Ακαδημίας τῶν ἐπιστημῶν καὶ τινῶν Καθηγητῶν τῆς Ἰατρικῆς Σχολῆς, ἐπιφορτισθεῖσα ὑπὸ τοῦ Βασιλέως ἵνα ἐρευνήσῃ τὸ σύστημα τοῦ Μέσμερου, ἐδημοσίευσε τὴν ὑπὸ τοῦ Βαιλλύ (Bailly) συνταχθεῖσαν ἔκθεσιν (11 Αὐγούστου 1784) καὶ ἔχουσαν ὡς ἔξης.

II. ἡ ἐπιτροπεία ἀποφαίνεται ὅτι ἀ. Τὸ αἴτιον, ὅπερ κατὰ τὸν Μέσμερον ἐνεργεῖ, εἶναι ἀνύπαρκτον.

β'. Τὰ παρατηρηθέντα φυσιολογικὰ γινόμενα ἐν ταῖς πρὸς τοῦτο ὡρισμέναις αἰθούσαις προήρχοντο μόνον ἐκ τῆς ἐπενεργείας τῶν ψαύτεων, τῆς φαντασίας καὶ τῆς μικρήσεως.

γ'. Τὰ ἀποτελέσματα ταῦτα ἡσαν κινδυνώδη.

δ'. Αἱ θεραπεῖαι, περὶ ὧν ἐγένετο λόγος, οὐδεμίαν ἀξίαν εἶχον. »